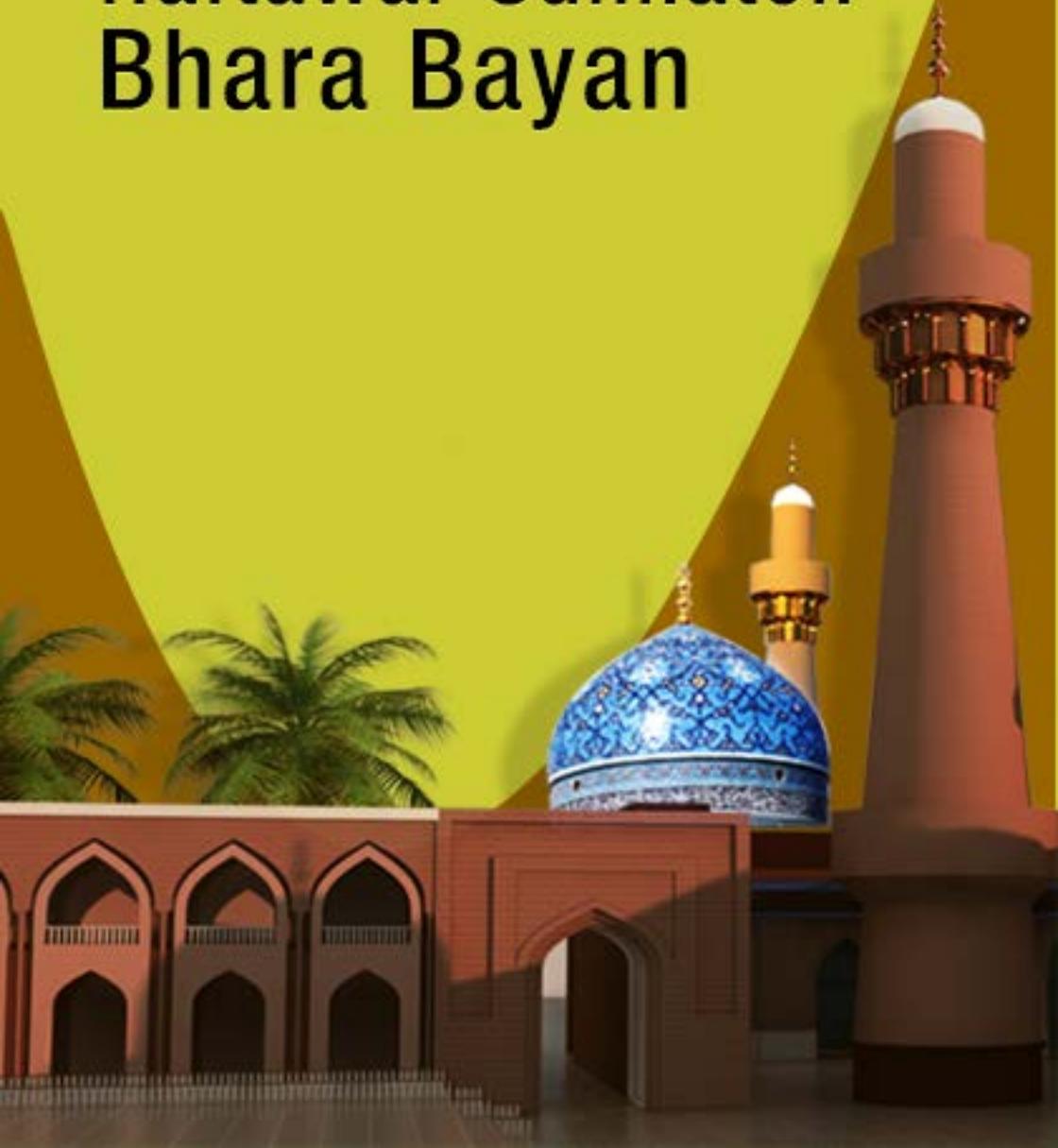

गौसे पाक का बचपन (Hindi)

Ghaus e Pak ka Bachpan

**Haftawar Sunnaton
Bhara Bayan**

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ النُّرُسٰلِيْنَ
أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ السَّيِّطِنِ الرَّجِيمِ طَبِيْسِمُ اللّٰهُ الرَّحِيمِ الرَّحِيمِ

જન્ત કવ ડાનોંખા ફલ

અમીરુલ મોઅમિનીન હજરતે મૌલાએ કાઇનાત, સથિદુના અલિયુલ મુર્તજા, શેરે ખુદા કરીયા કે જે સે રિવાયત હૈ કી અલ્લાહ ને જન્ત મેં એક દરખ્ત પૈદા ફરમાયા હૈ, જિસ કા ફલ સેબ સે બડા, અનાર સે છોટા, મખ્ખન સે નર્મ, શહદ સે ભી મીઠા ઔર મુશક સે જિયાદા ખુશબૂદાર હૈ । ઉસ દરખ્ત કી શાખેં તર મોતિયોં કી, તને સોને કે ઔર પત્તે જબરજદ કે હૈને । (لَيَكُنْ مِنْهَا لَأَمَّا مِنْ أَنْتَرُّ مِنَ الصَّلَوَاتِ عَلَى مُحَمَّدٍ) (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)

ઉસ દરખ્ત કા ફલ સિફ્ફ વોહી ખા સકેગા જો સરકારે વાલા તબાર, હબીબે પરવર દગાર (الحاوى للفتاوى للسيوطى)، (٤٨/٢) પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢેગા ।

કા'બે કે બદરુદુજા તુમ પે કરોડોં દુરૂદ

તૈબા કે શામ્સુદ્દુહા તુમ પે કરોડોં દુરૂદ

صلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઇયો ! દેખા આપ ને ! દુરૂદો સલામ પઢને વાલા મુસ્લિમાન કિસ કદર ખુશ નસીબ હૈ કી અલ્લાહ ને જન્ત મેં ઉસ કે લિયે કિસ કદર ઇન્ધ્રામ વ ઇકરામ તથ્યાર કર રખે હૈને । હમેં ભી ચાહિયે કી અપને પ્યારે આકા મુફિલસ કી બારગાહ મેં જિયાદા સે જિયાદા દુરૂદે પાક પઢ્ય કર અપને નામે આ'માલ મેં નેકિયોં કા જખીરા કરેં ।

વોહ તો નિહાયત સસ્તા સૌદા બેચ રહે હૈને જન્ત કા

હમ મુફિલસ ક્યા મૌલ ચુકાએં અપના હાથ હી ખાલી હૈ

(હદાઇકે બંધિશાશ, સ. 186)

صلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

મીठે મીठે ઇસ્લામી ભાઇયો ! હુસૂલે સવાબ કી ખાતિર બયાન સુનને સે પહલે અચ્છી અચ્છી નિયતેં કર લેતે હું । ફરમાને મુસ્તફા مُسْتَفْعِلٌ عَنْهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "મَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِخَلْقِنَا عَنْهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ" મુસલમાન કી નિયત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ । (الْمَعْجُمُ الْكَبِيرُ لِالطَّبَرَانِيِّ ج ٢ ص ١٨٥ حديث ٥٩٣)

દો મદની ફૂલ :-

(1) બિગેર અચ્છી નિયત કે કિસી ભી અમલે ખેર કા સવાબ નહીં મિલતા ।

(2) જિતની અચ્છી નિયતેં જિયાદા, ઉતના સવાબ ભી જિયાદા ।

બયાન સુનને કી નિયતેં :

❖ નિગાહેં નીચી કિયે ખૂબ કાન લગા કર બયાન સુનુંગા
 ❖ ટેક લગા કર બૈઠને કે બજાએ ઇલ્મે દીન કી તા'જીમ કી ખાતિર જહાં તક હો સકા દો જાનૂ બૈટૂંગા ❖ જરૂરતન સિમટ સરક કર દૂસરે કે લિયે જગહ કુશાદા કરુંગા ❖ ધક્કા વગેરા લગા તો સબ્ર કરુંગા, બૂરને, ઝિડકને ઔર ઉલઝને સે બચુંગા ❖ تَبَوَّأَ اللَّهُ أَدْكُنُ الْحَبِيبِ، تَبَوَّأَ اللَّهُ أَدْكُنُ الْحَبِيبِ ❖ વગેરા સુન કર સવાબ કમાને ઔર સદા લગાને વાલોં કી દિલ જૂઈ કે લિયે બુલન્દ આવાજ સે જવાબ દૂંગા ❖ બયાન કે બા'દ ખુદ આગે બઢ્ય કર સલામ વ મુસાફહા ઔર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરુંગા । إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ !

બયાન કરને કી નિયતેં :

મૈં ભી નિયત કરતા હું ❖ અલ્લાહ �عزوجل કી રિજા પાને ઔર સવાબ કમાને કે લિયે બયાન કરુંગા ❖ દેખ કર બયાન કરુંગા ❖ પારહ 14 સૂરતુનહ્રૂલ, આયત 125 :

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْتُّوْفِيقِ الْخَيْرَةِ

(તર્જમાએ કન્જુલ ઈમાન : અપને રબ કી રાહ કી તરફ બુલાઓ પક્કી તદ્વાર ઔર અચ્છી નસીહત સે) ઔર બુખારી શરીફ (કી હૃદીસ 4361) મેં વારિદ ઇસ ફરમાને મુસ્તફા مُسْتَفْعِلٌ عَنْهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ યા'ની "પહુંચા દો મેરી તરફ સે અગર્ચે એક હી આયત

“हो” में दिये हुवे अहकाम की पैरवी करूँगा ﴿ नेकी का हुक्म दूँगा और बुराई से मन्त्र करूँगा ﴿ अशआर पढ़ते नीज़ अरबी, अंग्रेज़ी और मुश्किल अल्फाज़ बोलते वक्त दिल के इख़्लास पर तवज्जोह रखूँगा या’नी अपनी इल्मय्यत की धाक बिठानी मक्सूद हुई तो बोलने से बचूँगा ﴿ मदनी क़फ़िले, मदनी इन्झामात, नीज़ अलाक़ाई दौरा बराए नेकी की दा’वत वगैरा की रग़बत दिलाऊँगा ﴿ क़हक़हा लगाने और लगवाने से बचूँगा ﴿ नज़र की हिफ़ाज़त का जेहन बनाने की खातिर हृतल इमकान निगाहें नीची रखूँगा । ﴿ اِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ!

बयान के मदनी फूल

मीठे मीठे इस्लामी भाइयो ! आज मैं आप के सामने एक
बहुत अ़्ज़ीम और बुजुर्ग हस्ती के बचपन के ह़ालात व वाकि़अ़ात
बयान करने की सआदत हासिल करूँगा, पहले एक हिकायत बयान
करूँगा, फिर आप رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ की विलादत से क़ब्ल के चन्द
वाकि़अ़ात और विलादते बा सआदत के बारे में कुछ मदनी फूल
पेश करूँगा नीज़ आप के बचपन से मुतअ़्लिलक़ ह़ालात व वाकि़अ़ात
और करामात और आखिर में घर में आने जाने की सुन्नतें और आदाब
बयान करूँगा । إِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّ وَجَلَّ आइये पहले एक हिकायत सुनते हैं ।

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ!

मुन्ने की लाश

शैखे त्रीकृत, अमीरे अहले सुन्नत, बानिये दा'वते इस्लामी हज़रते अल्लामा मौलाना मुहम्मद इल्यास अत्तार कादिरी रज़वी ज़ियाई अपने रिसाले “मुन्ने की लाश” में एक हिकायत नक्ल फरमाते हैं :

ख़ानक़ाह में एक बा पर्दा ख़ातून अपने मुने की लाश चादर में लिपटाए सीने से चिमटाए ज़ारो कितार रो रही थी। इतने में एक “मदनी मूना” दौड़ता हवा आता है और हमदर्दाना लहजे में उस

ખાતૂન સે રોને કા સબબ દરયાફ્ત કરતા હૈ । વોહ રોતે હુવે કહતી હૈ : બેટા ! મેરા શોહર અપને લખ્તે જિગાર કે દીદાર કી હસરત લિયે દુન્યા સે રુષ્ણત હો ગયા હૈ । યેહ બચ્ચા ઉસ વક્ત પેટ મેં થા ઔર અબ યેહી અપને બાપ કી નિશાની ઔર મેરી જિન્દગાની કા સરમાયા થા, યેહ બીમાર હો ગયા, મૈં ઇસે ઇસી ખાનકાહ મેં દમ કરવાને લા રહી થી કિ રાસ્તે મેં ઇસ ને દમ તોડું દિયા હૈ । મૈં ફિર ભી બડી ઉમ્મીદ લે કર યહાં હાજિર હો ગઈ કિ ઇસ ખાનકાહ વાલે બુજુર્ગ કી વિલાયત કી હર તરફ ધૂમ હૈ ઔર ઇન કી નિગાહે કરમ સે અબ ભી બહુત કુછ હો સકતા હૈ માગા વોહ મુજ્જે સબ્ર કી તલ્કીન કર કે અન્દર તશરીફ લે જા ચુકે હું । યેહ કહ કર વોહ ખાતૂન ફિર રોને લગી । મદની મુન્ને કા દિલ પિઘલ ગયા ઔર ઉસ કી રહેમત ભરી જબાન પર યેહ અલ્ફાજ ખેલને લગે : “મોહૃતરમા ! આપ કા મુના મરા હુવા નહીં બલ્કિ જિન્દા હૈ, દેખો તો સહી વોહ હરકત કર રહા હૈ !” દુખ્યારી માં ને બેતાબી કે સાથ અપને મુન્ને કી લાશ પર સે કપડા ઉઠા કર દેખા તો વોહ સચ મુચ જિન્દા થા ઔર હાથ-પૈર હિલા કર ખેલ રહા થા । ઇતને મેં ખાનકાહ વાલે બુજુર્ગ અન્દર સે વાપસ તશરીફ લાએ, બચ્ચે કો જિન્દા દેખ કર સારી બાત સમજ્ઞ ગએ ઔર લાઠી ઉઠા કર યેહ કહતે હુવે “મદની મુન્ને” કી તરફ લપકે કિ તૂ ને અભી સે તક્દીરે ખુદાવન્દી ગુર્જોજી કે સરબસ્તા રાજ ખોલને શુરૂઆત કર દિયે હું ! મદની મુના વહાં સે ભાગ ખડા હુવા ઔર વોહ બુજુર્ગ ઉસ કે પીછે દૌડને લગે, “મદની મુના” યકા યક કબ્રિસ્તાન કી તરફ મુડા ઔર બુલન્દ આવાજ સે પુકારને લગા : ઐ કબ્ર વાલો ! મુજ્જે બચાઓ ! તેજી સે લપકતે હુવે બુજુર્ગ અચાનક ઠિઠક કર રુક ગએ ક્યૂંકિ કબ્રિસ્તાન સે તીન સો મુર્દે ઉઠ કર ઉસી “મદની મુન્ને” કી ઢાલ બન ચુકે થે ઔર વોહ “મદની મુના” દૂર ખડા અપના ચાંદ સા ચેહેરા ચમકાતા મુસ્કુરા રહા થા । ઉસ બુજુર્ગ ને બડી હસરત કે સાથ “મદની મુન્ને” કી તરફ દેખતે

ہुوے کہا : بےتا ! ہم تیرے مرتبے کو نہیں پھونچ سکتے، اس لیے تیری مارجی کے آگے اپنا سرے تسلیم ختم کرتے ہیں !

(ملخص از الحقائق فی المحدثین ج ۱ ص ۳۲ اور غیر مکتبۃ اویسہ رضویہ، پاکستان)

میठے میठے اسلامی بھائیو! آپ جانتے ہیں وہ ”مدنی مُنَّا“ کیون ثا ؟ یہ مدنی مُنَّا کا نام سید ابُدُل کَادِر ثا اور آگے چل کر وہ **گاؤں سُل آجَم** کے لکھب سے مشہور ہوئے । اور وہ بُرُوج عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَمِ یعنی رحمة الله القوي ہے ।

کیوں ن کاسیم ہو کی تو انے ابیل کاسیم ہے

کیوں ن کادیر ہو کی سُخْتَار ہے بابا تیرا

(ہدایہ کتب خیاش، ص ۲۰)

صَلَوٰاتٌ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَوٰاتٌ عَلَى مُحَمَّدٍ

میठے میठے اسلامی بھائیو! ہمارے گاؤں سے پاک **آلِلَّاہ** کی شان بहوت ارجمند ہے، آپ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ **آلِلَّاہ** کے جابر دست والی اور اولیا کے سردار ہیں । اس ہیکایت سے ہم میں ماں لوم ہوا کی **آلِلَّاہ** عزوجل اپنے مہبوب بندوں کو اسی ہیکایت کو کوٹت و تاکڑت ابڑا فرماتا ہے کہ موردنے بھی جیلا (یا نی جنڈا کر) دیا کرتے ہیں، آپ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ اسی پاکیجا اور بارگزیدا شاخیسیت ہیں کہ خود ساییدوں اسلامی، ہجڑتے مُہَمَّد مُسْتَفَفٰ اور دیگر اسلامی ائمما کی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم نے رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم اور مُخْلَلِی ف اولیا ای جام علیہم الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ویلادت سے کلب آپ کی ویلادت کی بیشترانے دی ہیں । چوناکھے، مکتبتوں مدارس کی متابوں کا کیتاب ”**گاؤں سے پاک کے ہلالات**“ میں ہے :

(1) سارکار صَلَوٰاتٌ عَلَى عَلِيٍّ وَآلِهِ وَسَلَامٌ کی بیشترات

مہبوب سُلھانی، شیخ ابُدُل کَادِر جیلانی کے والد ماجید ہجڑتے ساییدوں ابوباللهم سالم موسی جنگی دوست رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم

ने हुज्जूर गौसे आ'ज़म की विलादत की रात मुशाहदा
फ़रमाया कि सरवरे काइनात, फ़ख्रे मौजूदात मअू
سहाबाए किराम और औलियाए इज़ाम رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ أَجْمَعِينَ उन के
घर जल्वा अफ़रोज़ हैं और इन अल्फ़ाज़े मुबारका से उन को खिताब
फ़रमा कर बिशारत से नवाज़ा : “ऐ अबू सालेह ! **अल्लाह** ने
तुम को ऐसा फ़रज़न्द (बेटा) अ़त़ा फ़रमाया है जो बली है और वोह मेरा
और **अल्लाह** का मह़बूब है और उस की औलिया और अक्ताब
में वैसी ही शान होगी, जैसी अम्बिया और मुसलीन में
मेरी शान है ।” (سیرت غوث الثقلین، ص ٥٥ بحسب تقریح الماطر)

(2) **अम्बियाए किराम** की बिशारतें

आप رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ के वालिदे माजिद को नबिय्ये करीम
عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ के इलावा जुम्ला अम्बियाए किराम ने भी येह बिशारत दी कि तमाम औलियाउल्लाह तुम्हारे फ़रज़न्दे
अर्जमन्द के मुत्तीअ (फ़रमांबरदार) होंगे और उन की गर्दनों पर इन का क़दमे मुबारक होगा । (سیرت غوث الثقلین، ص ٥٥ بحسب تقریح الماطر)

जिस की मिस्त्र बनी गर्दने औलिया

उस क़दम की करामत पे लाखों सलाम

(हदाइके बरिष्याश, स. 315)

(3) **हज़रते हऱ्सन बसरी** की बिशारत :

गौसे आ'ज़म से पहले के औलियाए किराम में से कई एक ने आप की आमद की बिशारत दी । चुनान्चे, हज़रते सच्चिदुना हऱ्सन बसरी رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ने अपने ज़मानए मुबारक से ले कर हज़रते शैख़ मुहिय्युद्दीन सच्चिद अब्दुल क़ादिर जीलानी के ज़मानए मुबारक तक तफ़सील से ख़बर दी कि जितने भी **अल्लाह** के औलिया गुज़रे हैं, सब ने शैख़ अब्दुल क़ादिर जीलानी (के आने की) की ख़बर दी है ।

(गौसे पाक के हालात, س. 21)(٥٨ صفحہ)

इसी तरह हज़रते सच्चिदुना शैख़ अबू बक्र बिन हवारा رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ने एक रोज़ अपने मुरीदीन से फ़रमाया : अन क़रीब इराक़ में एक अजमी शख्स जो कि **अल्लाह** عَزَّوَجَلَّ और लोगों के नज़्दीक आँली मर्तबत होगा, उस का नाम अब्दुल क़ादिर رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ होगा और बग़दाद शरीफ़ में सुकूनत इख़ियार करेगा, (या'नी मेरा येह क़दम हर वली की गर्दन पर है) का ए'लान फ़रमाएगा और ज़माने के तमाम औलियाए किराम رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَعْجَمِينَ उस के फ़रमांबरदार होंगे । (بِهِجَّةُ الْأَسْرَارِ، ذِكْرُ أَخْبَارِ الشَّانِ عَنْ بَنِ الْأَكْ، ص ١٢)

जो वली क़ब्ल थे या बा'द हुवे या होंगे

सब अद्व रखते हैं दिल में मेरे आका तेरा

(हृदाइके बख़िशाश, स. 23)

صَلُوْعَلَى الْحَبِيبِ ! صَلُوْلَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

मीठे मीठे इस्लामी भाइयो ! देखा आप ने कि हमारे गौसे पाक, शहनशाहे बग़दाद की शान किस कदर बुलन्दो बाला है कि आप رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ के पैदा होते ही गैब बताने वाले आका, मक्की मदनी मुस्तफ़ा, हैबीबे किब्रिया, मुहम्मदुर्रसूलुल्लाह رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ وَسَلَّمَ बिशारत दे दी थी नीज़ येह भी बता दिया था कि आप तमाम औलिया के सरदार होंगे, इसी लिये आप के पैदा होते ही बरकात व तजल्लियात का जुहूर शुरूअ़ हो गया ।

विलादते बा सआदत

हुज़ूर गौसे पाक رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ यकुम रमज़ान बरोज़ जुमुअ़तुल मुबारक सि. 470 हि. को बग़दाद शरीफ़ के क़रीब क़स्बा जीलान में पैदा हुवे ।

(بِهِجَّةُ الْأَسْرَارِ، ص ١٨١)

हैरत अंगैज़ वाक़ि़अ़ात

हज़रते सच्चिदुना अब्दुल क़ादिर जीलानी, गौसे समदानी, शहबाज़े ला मकानी, क़िन्दीले नूरानी, अल हसनी वल हुसैनी رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ की विलादते बा सआदत के वक़्त बहुत से हैरत अंगैज़

વાકિઅાત જુહૂર પજીર હુવે, સબ સે બડી બાત તો યેહ હૈ કિ જબ આપ રૈનકે અપ્સોજે આલમ હુવે (દુન્યા મેં તશરીફ લાએ), ઉસ વક્ત આપ કી વાલિદએ માજિદા હજરતે ઉમ્મલ ખૈર ફાતિમા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهَا કી ડુન્યા સાઠ⁽⁶⁰⁾ સાલ કી થી, ઇસ ડુન્યા મેં આમ તૌર પર ઔરતોં કો અવલાદ સે ના ઉમ્મીદી હો જાતી હૈ, યેહ અલ્લાહ તાલા કા ખાસ ફજીલ થા કિ ઇસ ડુન્યા મેં હુજૂર ગૌસે આ'જમ ઉન કે બતને મુબારક સે પैદા હુવે ।

જિસ રાત હજરતે સભ્યદુના અબ્દુલ કાદિર જીલાની رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી વિલાદત હુઈ, ઉસ રાત જીલાન શરીફ કી જિન ઔરતોં કે હાં બચ્ચા પैદા હુવા, ઉન સબ કો અલ્લાહ جَلَ جَلَّ ને લડકા હી અત્થા ફરમાયા ઔર હર નવ મૌલૂદ લડકા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા વલી બના ।

(મુને કી લાશ, સ. 5)

આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી વિલાદત માહે રમજાનુલ મુબારક મેં હુર્રી ઔર પહલે દિન હી સે રોજે રખના શુરૂઅ કર દિયે, સહરી સે લે કર ઇફતાર તક આપ વાલિદએ મોહતરમા કા દૂધ ન પીતે થે ।

(بહગીલાસરા, ص ١٢)

હજરતે સભ્યદુના ગૌસે આ'જમ કી વાલિદએ માજિદા હજરતે સભ્યદુના ઉમ્મલ ખૈર ફાતિમા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهَا ફરમાયા કરતી થીં : જબ મેરા બેટા અબ્દુલ કાદિર પैદા હુવા તો વોહ રમજાનુલ મુબારક મેં દિન કે વક્ત મેરા દૂધ નહીં પીતા થા, અગલે સાલ રમજાન કા ચાંદ ગુબાર કી વજહ સે નજર ન આયા તો લોગ મેરે પાસ દરયાપ્ત કરને કે લિયે આએ તો મૈં ને કહા કિ “મેરે બચ્ચે ને દૂધ નહીં પિયા ।” ફિર મા'લૂમ હુવા કિ આજ રમજાન કા દિન હૈ ઔર હમારે શહર મેં યેહ બાત મશહૂર હો ગઈ કિ સભ્યદોં મેં એક બચ્ચા પैદા હુવા હૈ જો રમજાનુલ મુબારક મેં દિન કે વક્ત દૂધ નહીં પીતા ।

(بહગીલાસરા, ذكر نسب وصفاته, ص ١٢)

ગૌસે આ'જમ મુત્તકી હર આન મેં
છોડા માં કા દૂધ ભી રમજાન મેં

મીठે મીठે ઇસ્લામી ભાઇયો ! હમારે પીરોં કે પીર, પીરે દસ્તગીર, રૌશન જુમીર, કુલ્બે રબ્બાની, મહબૂબે સુભ્બાની, પીરે લાસાની, પીરે પીરાં, મીરે મીરાં, અશ્શૈખ અબૂ મુહમ્મદ સાથ્યિદ અબ્દુલ કાદિર જીલાની رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ કી શાન તો દેખિયે કિ બચપન સે હી આપ કે સીને મેં ઇબાદત કા જજ્બા મૌજજુન થા, હમેં ભી ચાહિયે કિ અપને બચ્ચોં કો કમ ઉત્ત્રી સે હી નમાજ રોજે કી આદત ડાલેં, عَزَلَ اللَّهُ عَزَّلَ એનું ઇસ કે બે શુમાર ફ્રવાઇદ વ બરકાત હાસિલ હોંગે । આ'લા હજુરત, عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ ઇમામે અહલે સુન્ત મૌલાના શાહ ઇમામ અહ્મદ રજા ખાન ફરમાતે હૈન : બચ્ચા જૈસે આઠવેં સાલ મેં કંદમ રખે ઉસ કે વલી (સર પરસ્ત) પર લાજિમ હૈ કિ ઉસે નમાજ રોજે કા હુક્મ દે ઔર જબ ગ્યારહવાં સાલ શુરૂઆં હો તો વલી (સર પરસ્ત) પર વાજિબ હૈ કિ સૌમો સલાત (નમાજ રોજા ન રખને) પર મારે, બશર્તે કિ રોજે કી તાકૃત હો ઔર રોજા જરૂર ન કરે । (ફ્તાવા રજ્વિયા જિ. 10, સ. 345) નીજ હમેં અપની હાલત પર ભી ગૌર કરના ચાહિયે કિ એક તરફ તો હમારે ગૌસે પાક હૈન કિ જિન્હોને ને શીર ખ્વારી યા'ની દૂધ પીને કે અય્યામ મેં, ગોદ મેં હી રોજા રખા, જબ કિ હમારા હાલ યેહ હૈ કિ સિહૃત મન્દ હોને કે બા વુજૂદ ભી مَعَاذُ اللَّهُ عَزَّلَ રમજાનુલ મુબારક કે ફરજ રોજે કર્જા કર દેતે હૈન । બા'જ લોગ શુરૂઆં શુરૂઆં મેં તો પાબન્દી કરતે હૈન, લેકિન ફિર નફ્સ કે બહકાવે મેં આ કર રોજા રખના છોડ દેતે હૈન । યાદ રખિયે ! રમજાનુલ મુબારક કે પૂરે રોજે રખના ફરજ હૈ, બિલા ઉત્ત્રે શરર્દી એક રોજા ભી તર્ક કરના નાજાઇજ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ । બિલા ઉત્ત્રે શરર્દી જાન બુઝ્ઞ કર રોજા છોડને કે બારે મેં ચન્દ વર્દીંદેં સુનિયે ઔર عَزَلَ اللَّهُ عَزَّلَ કી પનાહ અગર માહે રમજાન કે રોજે બિગેર કિસી શરર્દી ઉત્ત્રે કે છોડે હૈન તો તૌબા કર કે ઉન રોજોં કી કર્જા કર લીજિયે ઔર આયિન્દા પાબન્દી સે રમજાન કે રોજે રખને કી નિયત ભી કર લીજિયે । ચુનાન્ચે,

نور के पैकर, तमाम नबियों के सरवर का
फ़रमाने आलीशान है : “जिस ने किसी रुख्सत और मरज़ के बिग्रेर
रमज़ानुल मुबारक का एक रोज़ा छोड़ा, वोह सारी ज़िन्दगी के रोज़े
रखे तब भी उस की कमी पूरी नहीं कर सकता ।”

(جامع الترمذى، أبواب الصوم، بباب ملائكة الافطار متعدد، الحديث: ٢٢٣، ص ٢١٨)

सरकारे वाला तबार, हम बे कसों के मददगार
का फ़रमाने आलीशान है : **اللَّهُ أَكْبَرُ** ने
इस्लाम में चार चीजें फ़र्ज़ फ़रमाई हैं, जिस ने उन में से तीन पर
अ़मल किया तो वोह उसे किसी काम न आएंगी जब तक कि वोह उन
तमाम को अदा न करे : (1) नमाज़ (2) ज़कात (3) रमज़ानुल
मुबारक के रोज़े और (4) बैतुल्लाह शरीफ का हज़ ।

(المسند للإمام أحمد بن حنبل، الحديث: ٢٠٣٧، ج ٢، ص ٢٣٦)

سے رَغْفُ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا
मरवी है, ताजदारे मदीनए मुनव्वरा, सुल्ताने मक्कए मुकर्मा
का फ़रमाने बा करीना है : जिस ने माहे रमज़ान
को पाया और इस के रोज़े न रखे वोह शरूस शकी (या'नी बदबख़्त)
है। जिस ने अपने वालिदैन या किसी एक को पाया और इन के साथ
अच्छा सुलूक न किया वोह भी शकी (या'नी बदबख़्त) है और जिस
के पास मेरा ज़िक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुरूद न पढ़ा, वोह भी
शकी (या'नी बदबख़्त) है ।”

(مجمع الرؤا ئي حديث ٣٣٠، ص ٣٣٠)

मीठे मीठे इस्लामी भाइयो ! अभी आप ने रोज़े छोड़ने से
मुतअल्लिक दिल हिला देने वाली अह़ादीसे मुबारका समाअ़त फ़रमाई,
क्या अब भी रोज़े तर्क करेंगे ? क्या अब भी नमाज़े क़ज़ा करेंगे ? क्या
अब भी गुनाहों से बाज़ नहीं आएंगे ? आइये पक्की नियत कर
लीजिये कि **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ** अब मेरी कोई नमाज़ क़ज़ा नहीं होगी ! कोई
रोज़ा क़ज़ा नहीं होगा ! ज़हे नसीब कि हम अपने साथ अपने

बच्चों और घर वालों को भी नमाज् और रोज़े का आदी बनाएं। अगर हम खुद को और अपने घर वालों को नेक बनाना चाहते हैं और गुनाहों भरी ज़िन्दगी से जान छुड़ाना चाहते हैं तो खुद को और घर वालों को दा'वते इस्लामी के पाकीज़ा मदनी माहोल से वाबस्ता कर लीजिये، إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ
इस की बरकत से नेक बनने का जज्बा पैदा होगा और गुनाहों से नफ़रत का ज़ेहन बनेगा और यूं हमारी दुन्या व आखिरत दोनों संवर जाएंगी। إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ

صَلُوٰعَلَىٰ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ

मीठे मीठे इस्लामी भाइयो ! पीरों के पीर, पीरे दस्तगीर, रौशन ज़मीर शैख़ अब्दुल क़ादिर जीलानी رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ مَا دَرَجَتْ (या'नी पैदाइशी) वली थे । आप رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ अभी अपनी मां के पेट में थे और मां को जब छींक आती और इस पर वोह لِلَّهِ الْحَمْدُ كहतीं, तो आप رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ पेट ही में जवाबन لِلَّهِ يُرْحِبُكَ
आप رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَىٰ عَلَيْهِ यकुम रमज़ानुल मुबारक बरोज़ पीर सुब्हे सादिक के वक़्त दुन्या में जल्वा गर हुवे, उस वक़्त होंट आहिस्ता आहिस्ता हरकत कर रहे थे और **अल्लाह** **अल्लाह** की आवाज़ आ रही थी । (मुन्ने की लाश, स. 4 - 5)

रोनके कुल औलिया या गौसे आ'ज़म दस्तगीर
पेशवाए अस्फ़िया या गौसे आ'ज़म दस्तगीर
आप हैं पीरों के पीर और आप हैं रोशन ज़मीर
आप शाहे अतकिया या गौसे आ'ज़म दस्तगीर
पैदा होते ही रखे रमज़ान में रोज़े, दिन में दूध
का न इक क़त्रा पिया या गौसे आ'ज़म दस्तगीर
(वसाइले बख़िशाश, स. 547)

صَلُوٰعَلَىٰ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَىٰ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ

ਖੇਲ ਕੂਦ ਥੋੜ੍ਹੇ ਬੇ ੨ਥਾਂਬਤੀ

ਮੀਠੇ ਮੀਠੇ ਇਸਲਾਮੀ ਭਾਡਿਆਂ ! ਦੇਖਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਮੈਂ ਤੁਮੂਮਨ ਬਚਚੇ ਖੇਲ ਕੂਦ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਰਾਗਿਬ ਹੋਤੇ ਹਨ ਅੰਤ ਪਢਾਈ ਸੇ ਦੂਰ ਭਾਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਮਾਰੇ ਗੌਸੇ ਪਾਕ ﷺ ਦੀ ਰਖ਼ਮਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਦੇਖਿਯੇ ਕਿ ਬਚਪਨ ਹੀ ਸੇ ਆਪ ਕੋ ਖੇਲ ਕੂਦ ਸੇ ਕੋਈ ਰਾਗਿਬ ਨਹੀਂ ਥੀ, ਨਿਹਾਂ ਯਤ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਰਹਤੇ ਅੰਤ ਜ਼ਬਾਨੇ ਸੁਵਾਰਕ ਸੇ ਕਿਭੀ ਕੋਈ ਕਮ ਅੱਕਲੀ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਨਿਕਲਤੀ ਥੀ, ਅਪਨੇ ਲਡਕਪਨ ਕੇ ਸੁਤਅੰਲਿਲਕ ਖੁਦ ਝਰਣਾ ਫਰਮਾਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਕੇ ਇਕਤਿਦਾਈ ਦੌਰ ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਲਡਕਾਂ ਦੇ ਸਾਥ ਖੇਲਨਾ ਚਾਹਤਾ ਤੋਂ ਗੈਬ ਦੇ ਆਵਾਜ਼ ਆਤੀ ਥੀ ਕਿ “ਲਹਵ ਲਹਿਬ (ਖੇਲ ਕੂਦ) ਦੇ ਬਾਜ਼ ਰਹੋ” ਜਿਸੇ ਸੁਣ ਕਰ ਮੈਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅੰਤ ਅਪਨੇ ਗਿਰੋਂ ਪੇਸ਼ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਢਾਲਤਾ ਤੋਂ ਮੁੜ੍ਹੇ ਕੋਈ ਕਹਨੇ ਵਾਲਾ ਦਿਖਾਈ ਨ ਦੇਤਾ ਥਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੜ੍ਹੇ ਦਹਸਤ ਸੀ ਮਾਲੂਮ ਹੋਤੀ, ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਦੇ ਭਾਗ ਹੁਵਾ ਘਰ ਆਤਾ ਅੰਤ ਵਾਲਿਦਾਏ ਮੋਹਰਤਰਮਾ ਕੀ ਆਗੇ ਸੇ ਮਹਿਬਤ ਮੈਂ ਛੁਪ ਜਾਂਦਾ ਥਾ, ਅਥਵਾ ਅਗਰ ਮੁੜ੍ਹੇ ਨੰਦ ਆਤੀ ਹੈ ਤੋਂ ਫੌਰਨ ਮੇਰੇ ਕਾਨਾਂ ਮੈਂ ਆ ਕਰ ਮੁੜ੍ਹੇ ਸੁਤਨਬਵੇਹ (ਖੁਕਾਦਾਰ) ਕਰ ਦੇਤੀ ਹੈ ਕਿ “ਤੁਸੁ ਕੋ ਇਸ ਲਿਧੇ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਿਯਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੁ ਸੋਧਾ ਕਰੋ ।”

(بہجۃ الاسرار، ص ۲۸)

ਮੀਠੇ ਮੀਠੇ ਇਸਲਾਮੀ ਭਾਡਿਆਂ ! ਹਮੇਂ ਭੀ ਚਾਹਿਯੇ ਕਿ ਹਮ ਅਪਨੇ ਬਚਚੋਂ ਕੋ ਦੂਸਰੀ ਫੁੜ੍ਹਲ ਬਾਤੋਂ ਸਿਖਾਨੇ ਦੇ ਬਜਾਏ ਅਲਲਾਹ ﷺ ਅੰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਸੂਲ ﷺ ਦੀ ਰਖ਼ਮਾਨੀ ਦੀ ਸਿਖਾਇਏ, ਇਸ ਦੀ ਬਚਚੋਂ ਪਰ ਅਚਛਾ ਅਸਰ ਪਡੇਗਾ। ਚੁਨਾਨਚੇ, ਮੁਫ਼ਸ਼ਿਸਰੇ ਸ਼ਹੀਰ, ਹੱਕੀਮੁਲ ਉਮਮਤ ਮੁਫ਼ਤੀ ਅਹਮਦ ਯਾਰ ਖਾਨ ﷺ ਅਪਨੀ ਕਿਤਾਬ “ਇਸਲਾਮੀ ਜਿਨਦਗੀ” ਜਿਸੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸਲਾਮੀ ਦੀ ਇਸਾਅਤੀ ਵਿਚਾਰ ਮਕਤਬਤੁਲ ਮਦੀਨਾ ਨੇ ਭੀ ਸ਼ਾਅਮਿ ਕਿਯਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਮੈਂ ਬਚਚੋਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦੇ ਇਸਲਾਮੀ ਤਰੀਕਾ ਬਤਾਤੇ ਹੁਵੇ ਲਿਖਿਤ ਹਨ :

ਜਬ ਬਚਚਾ ਕੁਛ ਬੋਲਨੇ ਦੇ ਲਾਇਕ ਹੋ ਤੋਂ ਉਸੇ ਅਲਲਾਹ ﷺ ਦੀ ਨਾਮ ਸਿਖਾਓ, ਪਹਲੇ ਮਾਂ ਅਤੇ ਅਲਲਾਹ ﷺ ਦੀ ਨਾਮ ਕਹ ਕਰ ਬਚਚੋਂ

કો સુલાતી થીં ઔર અબ ઘર કે રેડિયો ઔર ગ્રામોફોન (એસા આલા જિસ કે રીકાર્ડ સે આવાજ નિકલતી હૈ) બજા કર બહલાતી હુંને। જબ બચ્ચા સમજદાર હો જાએ તો ઉસ કે સામને એસી હ્રકત ન કરો જિસ સે બચ્ચે કે અખ્લાક ખરાબ હોંને। ક્યુંકિ બચ્ચોં મેં નક્લ કરને કી જિયાદા આદત હોતી હૈ। ઇન કે સામને નમાજેં પઢો। કુરઆને પાક કી તિલાવત કરો ઔર ઇન કો બુજુર્ગોં કે કિસ્સે કહાનિયાં સુનાઓ। બચ્ચોં કો કહાનિયાં સુનને કા બહુત શૌક હોતા હૈ। સબકું આમોજુ કહાનિયાં સુન કર અચ્છી આદતેં પડેંગી। જબ ઔર જિયાદા હોશ સંભાલેં તો સબ સે પહલે ઇન કો પાંચોં કલિમે, ઈમાને મુજમલ, ઈમાને મુફસ્સલ, ફિર નમાજ સિખાઓ। કિસી મુત્તકી યા હાફિજ યા મૌલવી (સાહિબ) કે પાસ કુછ રોજ બિઠા કર કુરઆને પાક ઔર ઉર્ડૂ કે દીનિયાત (ઇસ્લામિયાત) કે રિસાલે જરૂર પઢાઓ ઔર જિસ સે બચ્ચા મા'લૂમ કરે કિ મૈં કિસ દરખત કી શાખ ઔર કિસ શાખ કા ફલ હું, ઔર પાકી પલીદી વગેરા કે અહેકામ યાદ કરે।

(ઇસ્લામી જિન્દગી, સ. 30 મત્બૂआ મક્તબતુલ મદીના)

شَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَا شَاءَ
શૈખે તરીકૃત, અમીરે અહલે સુન્ત, બાનિયે
દા'વતે ઇસ્લામી હજરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહ્મદ
ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી રજુવી જિયાઈ عَالِيٰ كَرَمَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ને બચ્ચોં કી
મદની તર્બિયત કે લિયે બચ્ચોં કી સચ્ચી કહાનિયાં લિખી હું, જિસ
મેં બહુત હી પ્યારે પ્યારે ડુનવાન હું, અન્દાજ ભી બહુત આસાન રખા હૈ
તાકિ બચ્ચે બ આસાની સમજ સંકે ઔર ઇન રિસાલોં મેં પેપર બહુત
ચિકના રખા ગયા હૈ ઔર જગહ જગહ ખાંકે બનાએ ગએ હું તાકિ બચ્ચોં
કે લિયે કશિશ હો, બચ્ચોં કી યેહ કહાનિયાં મક્તબતુલ મદીના સે
હદિય્યતન તલબ કીજિયે ઔર અગર વેબ સાઇટ સે પઢના ચાહેં તો
દા'વતે ઇસ્લામી કી વેબ સાઇટ www.dawateislami.net સે
આપ ઇન કહાનિયોં કો પઢ્યું ભી સકતે હું, ડાઉન લોડ ભી કર સકતે
હું ઔર ઇસ કા પ્રિન્ટ ભી નિકાલ સકતે હું। ઉન રસાઇલ કે નામ હું :

- (1) નૂર વાળા ચેહરા
- (2) ફિરઅનૈન કા ખ્વાબ
- (3) બેટા હો તો એસા
- (4) ઝૂટા ચોર

“નૂર વાળા ચેહરા” આપ પઢેંગે યા બચ્ચોં કો પઢાએંગે યા સુનાએંગે તો
 તો إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ દિલ મેં પ્યારે નબી, રસૂલે હાશિમી, મક્કી મદની, મુહમ્મદે
 અરબી كَلَّمَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ કી મહૃબત બઢેગી ઔર સાથ હી સાથ વીડિયો
 ગેમ્ઝ કે દીની ઔર દુન્યાવી નુક્સાનાત સે ભી આગાહી હોગી ।

“ફિરઅનૈન કા ખ્વાબ” આપ પઢેંગે યા બચ્ચોં કો પઢાએંગે
 યા સુનાએંગે તો إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ હજરતે સથિયદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ
 કી શાનો અજમત સે આગાહી હોગી ઔર સાથ
 હી સાથ કોલ્ડ ડ્રિક્સ (Cold Drinks) કે નુક્સાનાત કી ભી
 મા'લૂમાત હોંગી ।

“ਬૈટા હો તો એસા” આપ પઢેંગે યા બચ્ચોં કો પઢાએંગે યા
 સુનાએંગે તો إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ પતા ચલેગા કિ હજરતે સથિયદુના ઇસ્માઈલ
 ને કિસ તરહ અપને આપ કો કુરબાની કે લિયે પેશ કિયા
 ઔર ફિર કિસ તરહ જનતી મેંઢા, આપ કે લિયે **આલ્લાહ ઉર્જોજીલ** ને
 ભેજા, હજરતે ઇબ્રાહીમ عَلَيْهِ السَّلَامُ કે ખુસૂસી ફ્જાઇલ ભી પતા ચલેંગે
 ઔર ટોફિયાં, ચોકલેટ્સ ઔર રંગ બિરંગી ખટ-મિઠી ગોલિયાં ખાને કે
 નુક્સાનાત ભી આપ કો મા'લૂમ હોંગે ।

“ઝૂટા ચોર” રિસાલા અગાર આપ પઢેંગે યા બચ્ચોં કો પઢાએંગે
 યા સુનાએંગે તો إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ આપ કો ભી ઝૂટ સે નફરત હોગી ઔર
 બચ્ચોં કો ભી । ઔર إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ સચ બોલને કી રગ્બત આપ કો ભી
 હોગી ઔર આપ કે બચ્ચોં કો ભી ઔર જો કાર આમદ મદની ફૂલ ઇસ
 રિસાલે કે આખિર મેં હૈનું, ઇસ સે આપ કો ભી ઔર બચ્ચોં કો ભી
 જાહિરો બાતિન સાફ રખને કી તર્બિય્યત હોગી । إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ

કાશ ! જિન્ન ભૂત કી કહાનિયાં બચ્ચોં કો પઢાને યા સુનાને
 કે બજાએ હમ યેહ સચ્ચી ઇસ્લામી કહાનિયાં બચ્ચોં કો પઢાએં યા
 સુનાએં, إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ આપ દેખેંગે કિ આપ કે બચ્ચે મદની માહોલ મેં
 ઢલતે ચલે જાએંગે ।

મेरે ગૌસ કા વસીલા રહે શાદ સબ કુબીલા
 ઇન્હેં ખુલ્દ મેં બસાના મદની મદીને વાલે
 મેરે જિસ કુદર હૈં અહેબાબ ઉન્હેં કર દેં શાહ બે તાબ
 મિલે ઇશ્ક કા ખજાના મદની મદીને વાલે
 મેરી આને વાલી નસ્લેં તેરે ઇશ્ક હી મેં મચલેં
 ઉન્હેં નેક તૂ બનાના મદની મદીને વાલે

(વસાઇલે બખ્રિશાશ, સ. 429)

શિક્ષમે માદર મેં ઝલ્મ

પાંચ બરસ કી તૃપ્ત મેં જબ પહલી બાર ﷺ પઢને કી રસ્મ કે લિયે કિસી બુજુર્ગ કે પાસ બૈઠે તો ઔર ﷺ પઢ કર સૂરએ ફાતિહા ઔર ઝોં સે લે કર 18 પારે પઢ કર સુના દિયે । ઉન બુજુર્ગ ને કહા : બેટે ! ઔર પઢિયે । ફરમાયા : બસ મુજ્ઞે ઇતના હી યાદ હૈ ક્યુંકિ મેરી માં કો ભી ઇતના હી યાદ થા, જબ મૈં અપની માં કે પેટ મેં થા ઉસ વક્ત વોહ પઢા કરતી થીં, મૈં ને સુન કર યાદ કર લિયા થા ।

(રિસાલા : મુને કી લાશ, સ. 4 બહ્વાલા : 140 مصાની લાની)

મેરે મુર્શિદ મેરી સરકાર હૈં ગૌસે આ'જમ
 મેરે રહબર મેરે ગ્રમ ખ્વાર હૈં ગૌસે આ'જમ
 હો કરમ ! હુસ્ને અમલ આહ ! નહીં હૈ કોઈ
 ન વજાઇફ હૈં ન અજુકાર હૈં ગૌસે આ'જમ
 હશર કે રોજ હમારી ભી શફાઅત કરના
 આહ ! હમ સખ્ત ગુનહગાર હૈં ગૌસે આ'જમ

(વસાઇલે બખ્રિશાશ)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઇયો ! આપ ને દેખા કિ ગૌસુલ વરા,
 મુશ્કિલ કુશા વ હાજત રવા, ગ્યારહવીં વાલે પિયા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ જબ
 કુછ બડે હો ગએ તો આપ કો કુરઆને પાક કી તા'લીમ દિલવાને કે
 લિયે મદ્રસે મેં દાખિલ કરવા દિયા ગયા । હમેં ભી ચાહિયે કિ હમ

अपने बच्चों को कुरआने पाक की ता'लीम ज़रूर दिलवाया करें । अफ़सोस ! आज हम अपने बच्चों को दुन्या की ता'लीम तो बहुत ज़ोरो शोर से दिलवाते हैं, ख़ूब पैसे ख़र्च करते हैं, तवज्जोह भी देते हैं मगर दीनी ता'लीम की तरफ़ हमारा कोई रुज़हान नहीं है । हम स्कूल के होमवर्क के मुतअ़्लिक़ तो रोज़ बच्चों से पूछ गछ करते होंगे, अपनी निगरानी में बच्चों से होमवर्क करवाते होंगे, अगर स्कूल में बच्चों की पढ़ाई में कमज़ोरी नज़र आए तो बच्चों को डांटते भी होंगे और इस कमज़ोरी को दूर करने और ता'लीमी में यार को बेहतर से बेहतर बनाने के लिये ठ्यूशन की अलग से तरकीब भी करते होंगे कि किसी तरह मेरा बच्चा कोई पोज़ीशन लेने में कामयाब हो जाए, लेकिन सद अफ़सोस ! कि दीनी ता'लीमात और मद्रसे के अस्बाक़ से मुतअ़्लिक़ हम बच्चों पर बिल्कुल तवज्जोह नहीं देते । आइये ! आज से नियत करते हैं कि अब हम अपने बच्चों को ज़ौक़ों शौक़ के साथ दीनी ता'लीम भी दिलवाएंगे और इस हवाले से उन पर ख़ूब तवज्जोह भी देंगे । ﴿اَنَّهُمْ لِلَّهِ مُنْذَهُونَ﴾ दा'वते इस्लामी के तहूत चलने वाले “मद्रसतुल मदीना” एक अ़र्से से ता'लीमे कुरआन को अ़ाम करने में मसरूफ़ अ़मल है, जहां आप ब आसानी अपने बच्चों को कुरआनी ता'लीमात के ज़ेवर से आगास्ता करने के साथ साथ उन के अख्लाक़ व किरदार को भी बेहतर बना सकते हैं । लिहाज़ा इस से फ़ाइदा उठाइये और हो सके तो कम अज़ कम अपने एक बच्चे को कुरआने पाक का हाफ़िज़ बनाइये, आलिमे दीन बनाइये, ﴿كُلُّ أَنْكَبْدُلُلَهُ مُنْذَهٌ﴾ कुरआनो सुन्नत की आलमगीर गैर सियासी तहरीक दा'वते इस्लामी, जिस का मदनी पैग़ाम दुन्या के कमो बेश 192 मुमालिक में पहुंच चुका है, इस मदनी तहरीक के तहूत मदनी मुनों और मदनी मुनियों को ﴿فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ कुरआने पाक हिफ़्ज़ भी करवाया जाता है, नाज़िरा भी पढ़ाया जाता है, सिर्फ़ पाकिस्तान में 2 हज़ार से ज़ाइद मद्रसतुल मदीना क़ाइम हैं, जिन में 1 लाख से ज़ाइद तलबा व तालिबात हैं,

دا'�تے اسلامی کے مددنی ماحول میں بچوں اور بچیوں کو آلبوم اور آلبوم کو رس (درسے نیجہ اسلامی) بھی کرવایا جاتا ہے، سیر پاکستان میں دا'�تے اسلامی کے تکریب ن پونے 4 سو جامی اٹل مادی نا کا ایم ہے، جن میں ہجڑاں تلبا و تالیب اتھے ہے۔ جو والیدن اپنے بچوں کو ہافیز کو رآن بناتے ہے، ان کو بروز کی یامت بہت بड़ا مکام اپنی کیا جائے گا۔

ہجرت سیمیند نبودا علیہ السلام سے ریوایت ہے کہ سرکارے والہ تبار، ہم بے کسوں کے مددگار، شفیع روزے شumar، دو آلبوم کے مالیکوں مुखڈا، ہبیبے پرور دگار فرمایا: جس نے کو رآن پढ़ا اور اسے سیخا اور اس پر امداد کیا تو اس کے والیدن کو کی یامت کے دن نور کا اک ایسا تاج پہنایا جائے گا، جس کی چمک سو رج کی ترہ ہوئی اور اس کے والیدن کو دو ہو لے پہنائے جائے گے جن کی کیمیت یہ ہے دنیا آدا نہیں کر سکتی تو وہ پوچھے: "ہم یہ لیب اس کی پہنائے گئے ہیں؟" ان سے کہا جائے گا: "تمہارے بچوں کے کو رآن کو ثامنے کے سباب!"

(المستدرک، کتاب فضائل القرآن، باب من قرأ القرآن وتعلمه... الخ، رقم ۲۱۳۲، ج ۲، ص ۲۸)

بچوں کو کو رآن پاک ہیفیز کروانے یا ناجیرا پڑھوانے کے ساتھ ساتھ ڈلمے دین بھی سیخاۓ، امکان دید کے بارے میں بھی باتاۓ، پیارے آکا، مادی نے والے مسٹر فا، ہبیبے کی بڑیا اور آپ علیہ الرحمۃ علیہ والہ وسلم کی آل و اسٹھا ب اور اولیا و علما کی محببت اور امداد بھی بچے کے دل میں ٹجاگر کرئے، اپنے بچوں کو تھارت، گوسل، کوچھ نما جو و روزا و گیرا کے بارے میں بھی تا'لیم دے، اس کے لیے آپ کو مشوار دےتا ہوں کہ اپنے بچوں کو جامی اٹل مادی نا میں دارخیل کرائے، اُن شاء اللہ عزوجل ایہ تما م اٹل م بالکل اس سے بھی کہیں جیسا دا، آپ کا بچہ ڈلمے دین ہاسیل کر کے دنیا و آنکھی رت میں آپ کے لیے راہت و سوکون کا بادیس بنے گا۔ اُن شاء اللہ عزوجل

صلوٰعَلیْ الحَبِیْبِ! صَلَوٰعَلیْ الْحَبِیْبِ!

અપની વિલાયત કવ ઝલ્મ હોના

હુઝૂર ગૌસે આ'જમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَمُ ફરમાતે હૈં કિ જબ મૈં સિગ્ર સિની (બચપન) કે આલમ મેં મદ્રસે કો જાયા કરતા થા તો રોજાના એક ફિરિશ્તા ઇન્સાની શક્લ મેં મેરે પાસ આતા ઔર મુઝે મદ્રસે લે જાતા, ખુદ ભી મેરે પાસ બૈઠા રહતા થા, મૈં ઉસ કો મુત્લકનું નહીં પહ્ચાનતા થા કિ યેહ ફિરિશ્તા હૈ, એક દિન મૈં ને ઉસ સે પૂછા : આપ કૌન હૈન ? તો ઉસ ને જવાબ દિયા કિ મૈં ફિરિશ્તોં મેં સે એક ફિરિશ્તા હું, **અલ્લાહ** તાદ્વાલા ને મુઝે ઇસ લિયે ભેજા હૈ કિ મૈં મદ્રસે મેં આપ કે સાથ રહા કરું ।

ઇસી ત્રહ્દ આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં, કિ એક રોજ મેરે ક્રીબ સે એક શાખ્સ ગુજરા જિસ કો મૈં બિલ્કુલ ન જાનતા થા, ઉસ ને જબ ફિરિશ્તોં કો યેહ કહતે સુના કિ કુશાદા હો જાઓ તાકિ **અલ્લાહ** عَزَّوجَلٌ કા વલી બૈઠ જાએ, તો ઉસ ને એક ફિરિશ્તે સે પૂછા કિ યેહ લડકા કિસ કા હૈ ? તો ફિરિશ્તે ને જવાબ દિયા કિ યેહ સાદાત કે ઘરાને કા લડકા હૈ, તો ઉસ ને કહા કિ યેહ અન ક્રીબ બહુત બડી શાન વાલા હોગા ।

(بِهْجَةُ الْأَسْرَارِ، ص ٢٨)

આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે સાહિબ જાદે શૈખ **અબ્ડુર્રજ્જાક** رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કા બયાન હૈ કિ એક દફાંથી હુઝૂર ગૌસે આ'જમ સે દરયાપ્ત કિયા ગયા કિ આપ કો અપને વલી હોને કા ઝલ્મ કબ હુવા ? તો આપ ને ફરમાયા કિ જબ મૈં દસ બરસ કા થા ઔર અપને શહર કે મકતબ મેં જાયા કરતા થા ઔર ફિરિશ્તોં કો અપને પીછે ઔર ઇર્દ ગિર્દ ચલતે દેખતા, જબ મકતબ મેં પહુંચ જાતા તો વોહ બાર બાર યેહ કહતે કિ **અલ્લાહ** عَزَّوجَلٌ કે વલી કો બૈઠને કે લિયે જગહ દો । ઇસી વાકિએ કો બાર બાર દેખ કર મેરે દિલ મેં યેહ એહેસાસ પૈદા હુવા કિ **અલ્લાહ** તાદ્વાલા ને મુઝે દરજા વિલાયત પર ફાઇજ કિયા હૈ ।

(بِهْجَةُ الْأَسْرَارِ، ص ٢٨)

ફિરિશ્તે મદ્રસે તક સાથ પહુંચાને કો જાતે થે

યેહ દરબારે ઇલાહી મેં હૈ રૂત્વા ગૌસે આ'જમ કા

खुदा के फ़ृज्जल से हम पर है साया गौसे आ'ज़म का
हमें दोनों जहां में है सहारा गौसे आ'ज़म का
लहूद में जब फ़िरिशते मुझ से पूछेंगे तो कह दूंगा
तरीका क़ादिरी हूं नाम लेवा गौसे आ'ज़म का
जमीले क़ादिरी सो जान से हो कुरबान मुर्शिद पर
बनाया जिस ने तुझ जैसे को बन्दा गौसे आ'ज़म का

बचपन में रहे खुदा के मुसाफिर बन गए

दस्तगीरे बे कसां, राहनुमाए गुमराहां, शहबाजे ला मकां
رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ بَصَّرَ دीन हासिल करने के लिये राहे खुदा
के मुसाफ़िर बन गए थे। चुनान्चे, हज़रते शैख़ मुहम्मद बिन क़ाइद
अवानी रَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ف़रमाते हैं कि हज़रते महबूबे सुब्हानी, गौसे
आ'ज़म जीलानी रَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ने हम से फ़रमाया कि बचपन में हज़
के दिन मुझे एक मरतबा जंगल की तरफ़ जाने का इत्तिफ़ाक़ हुवा और
मैं एक बैल के पीछे पीछे चल रहा था कि उस बैल ने मेरी तरफ़ देख
कर कहा رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ يَا عَبْدَ الْقَادِرِ مَا لَهُدَا خُلِقْتَ :
तुम्हें इस किस्म के कामों के लिये तो पैदा नहीं किया गया !” मैं
घबरा कर घर लौटा और अपने घर की छत पर चढ़ गया तो क्या
देखता हूं कि मैदाने अरफ़ात में लोग खड़े हैं, इस के बाद मैं ने
अपनी वालिदए माजिदा की खिदमते अक्दस में हाजिर हो कर अर्ज़
किया : “आप मुझे राहे खुदा में वक़्फ़ फ़रमा दें और मुझे बग़दाद जाने
की इजाज़त मर्हमत फ़रमाएं ताकि मैं वहां जा कर इल्मे दीन हासिल
करूं ।” वालिदए माजिदा रَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ने मुझ से इस का सबब
दरयापूत किया, मैं ने बैल वाला वाक़िआ अर्ज़ कर दिया तो उन की
आंखों में आंसू आ गए और वोह 80 दीनार जो मेरे वालिदे माजिद
की विरासत थे, मेरे पास ले आई, तो मैं ने उन में से 40 दीनार ले
लिये और 40 दीनार अपने भाई सच्चिद अबू अहमद

के लिये छोड़ दिये, वालिदए माजिदा ने मेरे चालीस (40) दीनार मेरी गुदड़ी में सी दिये और मुझे बग्रादाद जाने की इजाज़त इनायत फ़रमा दी। उन्होंने मुझे हर हाल में रास्तगोई और सच्चाई को अपनाने की ताकीद फ़रमाई और जीलान के बाहर तक मुझे अल बदाअः कहने के लिये तशरीफ़ लाई और फ़रमाया : “ऐ मेरे प्यारे बेटे ! मैं तुझे **अल्लाह** ﷺ की रिज़ा और खुशनूदी की ख़ातिर अपने पास से जुदा करती हूँ और अब मुझे तुम्हारा मुंह क़ियामत को ही देखना नसीब होगा ।” (بِهِمُ الْأَسْرَارُ، ذَكَر طَرِيقَ رَحْمَةِ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ، ص ١٢٧)

शौके इलमे दीन

هُجُّرَتَ سَخِيِّدُنَا شَائِخُ اَبْدُولِ كَادِيرِ جَيْلَانِي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْغَنِيٌّ
के इलमे दीन हासिल करने का अन्दाज़ बड़ा निराला था, आप के शौके इलमे दीन का अन्दाज़ा इस बात से लगाइये कि आप फ़रमाते हैं : मैं अपने तालिबे इलमी के ज़माने में असातिज़ा से सबक़ ले कर जंगल की तरफ़ निकल जाया करता था, फिर बयाबानों और ख़राबों (वीरानों) में दिन हो या रात, आँधी हो या मूसलाधार बारिश, गर्मी हो या सर्दी अपना मुतालआ जारी रखता था, उस वक्त मैं अपने सर पर एक छोटा सा इमामा बांधता और मा'मूली तरकारियां खा कर शिक्षण (पेट) की आग सर्द करता, कभी कभी येह तरकारियां भी हाथ न आतीं, क्योंकि भूक के मारे हुवे दूसरे फुक़रा भी इधर का रुख़ कर लिया करते थे, ऐसे मवाकेअ पर मुझे शर्म आती थी कि मैं दरवेशों की हड़क तलफ़ी करूँ, मजबूरन वहां से चला जाता और अपना मुतालआ जारी रखता, फिर नींद आती तो ख़ाली पेट ही कंकरियों से भरी हुई ज़मीन पर सो जाता । (قلائد الجوهر، ص ٠ المختصر)

आप अपने इसी ज़माने तालिबे इलमी के बारे में फ़रमाते हैं : मैं ज़माने की जिन सख्तियों से दो चार हुवा, उन्हें बरदाश्त करते करते पहाड़ भी फट जाता, येह तो उस ज़ाते बे नियाज़ (عَزُوجَلْ) का काम है कि मैं ब अ़ाफ़िय्यत उन ख़ारज़ारों (कांटेदार जंगलों) से गुज़र गया । (قلائد الجوهر، ص ١٠)

મીठે મીठે ઇસ્લામી ભાઇયો ! આપ ને મુલાહજા ફરમાયા કિ હમારે ગૌસે આ'જમ દસ્તગીર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَّهُ કો ઇલ્મે દીન હાસિલ કરને કા કિસ કંદર શૌક થા કિ તકલીફે ઔર મશક્કતેં બરદાશ્ત કર કે ભી ઇલ્મે દીન હાસિલ ફરમાતે । યક્ખિનન ઇલ્મે દીન કા હુસૂલ બહુત બડી સઅાદત હૈ । ઇલ્મ કે હુસૂલ કી કોશિશ કરને વાલે કે લિયે અહાદીસે મુબારકા મેં કસીર ફજ્જાઇલ બયાન કિયે ગએ હોય । ચુનાન્ચે,

હજરતે સાચિયદુના અબૂ સર્ઝદ ખુદરી رَجُلُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈને કિ સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : જો અપને દીન કા ઇલ્મ સીખને કે લિયે સુભ્ધ કો ચલા યા શામ કો વોહ જનતી હૈ ।

(કન્ઝ ઉદ્દૂલ, કાબ અલ્ અલ્ ખુલ્લુલ્ અલ્ ખુલ્લુલ્, باب اول فی الترغیب فیہ, الحدیث ٢٨٠٢، ج ١٠، ص ٢١)

હજરતે સાચિયદુના અબૂ દર્વા رَجُلُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કિ મૈં ને રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ કો ફરમાતે હુવે સુના : જો ઇલ્મ કી તલાશ મેં કિસી રાસ્તે પર ચલતા હૈ તો આલ્બાઘ તાલ્લુલા ઉસ કે લિયે જનત કા રાસ્તા આસાન ફરમા દેતા હૈ ઔર બેશક ફિરિશ્ટે તાલિબુલ ઇલ્મ કે અમલ સે ખુશ હો કર ઉસ કે લિયે અપને પર બિછા દેતે હોય ઔર બેશક જમીનો આસ્માન મેં રહને વાલે યહાં તક કિ પાની મેં મછલિયાં, આલિમે દીન કે લિયે ઇસ્તિગ્ફાર કરતી હોય ઔર આલિમ કી આબિદ પર ફજીલત ઐસી હૈ જૈસી ચૌદહવીં રાત કે ચાંદ કી દીગર સિતારોં પર ઔર બેશક તુલમા વારિસે અમ્બિયા હોય, બેશક અમ્બિયા દિરહમ વ દીનાર કા વારિસ નહીં બનાતે બલ્કિ યેહ નુફૂસે કુદસિય્યા عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ તો સિર્ફ ઇલ્મ કા વારિસ બનાતે હોય, તો જિસ ને ઇસે હાસિલ કર લિયા, ઉસ ને બડા હિસ્સા પા લિયા ।

(سنن ابن ماجة، كتاب السنّة، ج 1، رقم الحديث: ٢٢٣، مطبوعة دار المعرفة، بيروت)

અમીરુલ મો અમિનીન હજરતે સાચિયદુના અલી صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ સે રિવાયત હૈ કિ રસૂલુલ્લાહ كَرِيمُ اللّٰهِ تَعَالٰى وَجْهُهُ الْكَرِيمُ ને ફરમાયા : જો બન્દા ઇલ્મ કી જુસ્તિજૂ મેં જૂતે યા મોજે યા કપડે

પહنતा है, अपने घर की चौखट से निकलते ही उस के गुनाह मुआफ़ कर दिये जाते हैं। (طبراني اوسيط، باب الميم، ج ٢٣، ص ٥٧٢، رقم ٥٧٢٠، مطبوعة دار الفكر بيروت)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

मीठे मीठे इस्लामी भाइयो ! दौरे जदीद में नौजवान नस्ल ऐसे लोगों की तलाश में सरगर्दा नज़र आती है जिन्हें वोह दुन्या में कामयाबी के लिये अपना आईडियल बना सके। मगर सद अफ़सोस ! इस्लामी ता'लीमात से दूरी की बिना पर वोह येह बात भूल चुकी है कि दुन्यावी ज़िन्दगी फ़ानी है। लिहाज़ा उख़रवी ज़िन्दगी में नजात पाने और बारगाहे खुदावन्दी में सुर्ख़रू होने के लिये बेहद ज़रूरी है कि हम इसी दुन्या में ऐसे लोग तलाश करें जो सीरत व किरदार के आ'ला नुमूने हों और हम उन्हें आईडियल बना कर फ़्रब्र महसूस करें। क्यूंकि कोई इन्सान उस वक्त तक अपनी सीरत को सहीह इस्लामी खुतूत पर ता'मीर नहीं कर सकता जब तक कि उस के सामने सीरत व किरदार के आ'ला नुमूने मौजूद न हों।

इस में कोई शक नहीं कि **عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ** से बढ़ कर कोई दूसरा इन्सान आईडियल नहीं बन सकता क्यूंकि उन का अस्ल काम ही ता'मीरे सीरत था। फ़रमाने इलाही हर मोमिन व मुत्तकी के लिये न सिर्फ़ मशअ़्ले राह बल्कि मक्सदे ह़यात है जैसा कि पारह 21 सूरतुल अह़ज़ाब की आयत नम्बर 21 में इरशादे बारी तअ़ाला है ﴿تَقْدِيرٌ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أَعْسُوهُ حَسَنَةٌ﴾ تَرْجَمَ إِنَّ كَلْنُوْلَ إِيمَانًا : बेशक तुम्हें रसूलुल्लाह की पैरवी बेहतर है। (الاحزاب: ٢١)

मीठे मीठे इस्लामी भाइयो ! येह बात भी सब जानते हैं कि शहनशाहे मदीना, क़रारे क़ल्बो सीना का तरीके तर्बियत, निज़ामे सोहबत था, जिस किसी ने सोहबते नबवी से जिस क़दर ज़ियादा फैज़ हासिल किया, उसी क़दर कामिल व अकमल ठहरा और बारगाहे खुदावन्दी में मक्बूल व मुअ़ज़ज़ बन गया।

صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ^{عليهم الرضوان} के बा'द उम्मत की तर्बिय्यत का येही फ़रीज़ा बारगाहे नबुव्वत के बराहे रास्त तर्बिय्यत यापृता होने का शरफ़ रखने वाले सहाबए किराम ^{عليهم الرضوان} ने संभाल लिया । नेकी की दा'वत व तर्बिय्यत का येह सिलसिला चूंकि दाइमी व अबदी था और इसे क़ियामत तक जारी रहना था इस लिये येह किसी न किसी शक्लो सूरत में जारी व सारी रहा ।

سہابے کیرام ^{عليهم الرضوان} के बा'द भी हर दौर में ऐसे उलमाए हक़ और سाहिबे دिल بुजुर्ग सामने आते रहे जिन्होंने इस्लामी ता'लीमात के नूर से न सिर्फ़ लोगों को मुनब्बर किया बल्कि अपने अ़मल से दीने हक़ की सहीह तफ़्सीर व तशरीह भी की । इस्लामी तारीख़ का कोई दौर भी ऐसे नुफ़ूसे कुदसिय्या से ख़ाली नहीं । سल्तनतें मिट गईं, हुकूमतें वुजूद में आती और ख़त्म होती रहीं, शहर बसते और तबाही का शिकार होते रहे, मगर इन औलियाउल्लाह ने नेकी की दा'वत के इस अहम फ़रीजे को कभी तर्क न किया । इन नेक बन्दों ने जब अहकामे खुदावन्दी को अपने नुफ़ूस की सल्तनत पर नाफ़िज़ किया तो **﴿وَلَا خُوفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرُجُونَ﴾** تर्जमए کन्जुल ईमान : और न उन्हें कुछ अन्देशा हो और न कुछ ग़म । (ب، البقرة: ١٢٠) का मुज़दए جांफ़िज़ा सुनाया । इन्ही लोगों में से एक हज़रते سचियदुना ग़ौसे आ'ज़म जीलानी, कुत्बे रब्बानी ^{عليه رحمة الله الغنوي} भी हैं, जिन की अ़ज़मत का आज भी डंका बज रहा है, दीने इस्लाम की शम्भु को फ़रोज़ां करने में आप ^{رحمه الله تعالى} की ख़िदमाते जलीला, एक तारीखी हक़ीकत है, आप ने लालच व ख़ौफ़ से बे नियाज़ हो कर महूज़ रिज़ाए इलाही के लिये अपनी ज़िन्दगी का लम्हा लम्हा लोगों की इस्लाह के लिये न सिर्फ़ वक़्फ़ किया बल्कि हर दम मख़्तूके खुदा की दुन्या व

આખિરત સંવારને મેં મસરૂફ ભી રહે । હમેં ભી ચાહિયે કિ ઇનું નક્શે કૃદમ પર ચલેં ઔર ઇનું સીરત સે હાસિલ હોને વાલે મદની ફૂલોં પર અમલ કરતે હુવે અપની દુન્યા વ આખિરત કો બેહતર બનાએં । **અલ્લાહ** عَزُوجَلٌ હમેં ભી હુજૂરે ગૌસે આ'જમ રહ્મતُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ કૃદમ પર ચલને કી તૌફિક અત્તા ફરમાએ । જો ખુશ નસીબ આશિકાને ગૌસો રજા સુન્તત કી ખિદમત કે લિયે વક્ફે મદીના હોં, નેકી કી દા'વત દેં, હર માહ મદની કાફિલોં મેં સફર કરોં, મદની ઇન્ઝામાત અપનાએં, ઉનું લિયે આશિકે ગૌસો રજા અમીરે અહલે સુન્તત બારગાહે ગૌસિય્યત મેં ઇલિતજા કરતે હૈં

સજાએં ઇમામા બઢાએં જો દાઢી

ઉન્હેં હશર મેં બખ્શાવા ગૌસે આ'જમ

જો હૈં વક્ફ, સુન્તત કી ખિદમત કી ખાતિર

ઉન્હેં હશર મેં બખ્શાવા ગૌસે આ'જમ

જો રોજાના દેતે હૈં નેકી કી દા'વત

ઉન્હેં હશર મેં બખ્શાવા ગૌસે આ'જમ

સફર કાફિલે મેં જો કરતે હૈં હર માહ

ઉન્હેં હશર મેં બખ્શાવા ગૌસે આ'જમ

જો દેં રાહે મૌલા મેં બારહ મહીને

ઉન્હેં હશર મેં બખ્શાવા ગૌસે આ'જમ

જો અપનાતે હૈં “મદની ઇન્ઝામ” અકસર

ઉન્હેં હશર મેં બખ્શાવા ગૌસે આ'જમ

أَمِينٌ بِجَاهِ الْبَيْتِ الْكَوْنَى أَمِينٌ مَثْلُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ

બયાન કવ ખુલાસા

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઇયો ! ગ્યારહવીં વાલે પીર, પીરાને પીર, પીરે દસ્તગીર, રૌશન જમીર રહ્મતُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ કી ભી ક્યા બુલન્ડ વ બાલા શાન હૈ કિ આપ, **અલ્લાહ** عَزُوجَلٌ કી અત્તા સે મુર્દોં કો જિન્દા કર દિયા

કરતે થે, **અલ્લાહ અલ્લાહ !!!** આપ કી શાન તો દેખિયે કિ આપ કી વિલાદત સે કૃબ્લ, આપ કી વિલાયત કી ખુશ ખ્રબરિયાં આપ કે વાલિદ કો અમ્બિયા બલિક ખુદ સાયિદુલ અમ્બિયા ચુલ્હી^{عَلَيْهِ وَاٰلِهٗ وَسَلَّمَ} દેતે હું, શાને ગૌસ પર કુરબાન જાઇયે, આપ કી આમદ કી ખ્રબરોં, આપ કી તશરીફ આવરી સે કૃબ્લ ઔલિયા દેતે આએ, શાનો અઝ્જમત તો મુલાહજા ફરમાઇયે કિ પૈદા હોતે હી રમજાન મેં દિન કે વક્ત દૂધ નૌશ નહીં ફરમાતે, રહ્માન بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ બચપન હી સે ખેલ કૂદ સે બચતે હું, મરહ્બા ! આપ ને અપની અમ્મી જાન કે શિકમ મેં **18** પારે હિફ્જ કર લિયે થે, **અલ્લાહ** અબકર ! ક્યા અરફાન વ આ'લા શાન હૈ કિ ફિરિશ્ટે મદ્રસે તક આપ કો પહુંચાને આતે થે, શૌકે ઇલ્મ તો દેખિયે, મરહ્બા સદ મરહ્બા ! આપ દિન રાત, ગર્મી સર્દી, આંધી તૂફાન બહર હાલ મુતાલઆ જારી રહ્યે થે, મશક્કતેં તકલીફેં બરદાશ્ત કરતે માગર હુસૂલે ઇલ્મ મેં મશ્ગૂલ રહતે, **અલ્લાહ** رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَبَرَّجٌ હમેં ગૌસે પાક رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَبَرَّجٌ કી મહિબ્બત નસીબ ફરમાએ, હમ આપ કી ગુલામી મેં જિન્દા રહેં ઔર કાશ ! બરોજે કિયામત ભી આપ કે ગુલામોં મેં ઉઠેં । **આમીન**

دَامَتْ بِرَبِّكُمْ الْعَالِيَّهُ الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزِيزٌ દા'વતે ઇસ્લામી, ગૌસે પાક કી ગુલામી કી તરફ બુલા રહી હૈ, દુન્યા વ આખિરત કી બેહતરિયાં પાને કે લિયે ઇસ બગ્ડાદી વ મદની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઇયે ।

મજલિસે મજારાતે ઔલિયા કવ તદ્રારુફ :

دَامَتْ بِرَبِّكُمْ الْعَالِيَّهُ الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزِيزٌ શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્તત ને હમેશા તબ્લીગે કુરાનો સુન્તત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહ્રીક દા'વતે ઇસ્લામી કે હર હર ઇસ્લામી ભાઈ વ ઇસ્લામી બહન કો ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللّٰهِ اَللَّٰمَ કી તા'જીમ વ તકરીમ કા દર્સ દિયા । આપ કે ઇસી દર્સ કા નતીજા હૈ કિ દા'વતે ઇસ્લામી કે શો'બાજાત મેં સે એક અહમ શો'બા “મજલિસે મજારાતે ઔલિયા” ભી હૈ । યેહ મજલિસ દીગર મદની કામોં કે સાથ સાથ બુજુર્ગાને દીન કે મજારાતે

મુબારકા પર હાજિર હો કર મુખ્તાલિફ દીની ખિદમાત સર અન્જામ દેતી હૈ। મસલન હત્તલ મક્કાદ્વારા સાહિબે મજાર કે ઉર્સ કે મૌકાઅં પર ઇજતિમાએ જિંકો ના'ત કા ઇનડ્કાદ કરતી હૈ, મજારાત સે મુલહિકા મસાજિદ મેં આશિકાને રસૂલ કે મદની કાફિલે સફર કરવાતી ઔર બિલ ખુસૂસ ઉર્સ કે દિનોં મેં મજાર શરીફ કે ઇહાતે મેં સુન્તતોં ભરે મદની હલ્કે લગાતી હૈ, જિન મેં વુજ્દુ, ગુસ્લ, તયમુમ, નમાજ ઔર ઈસાલે સવાબ કા તરીકા, صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ મજારાત પર હાજિરી કે આદાબ ઔર સરકારે મદીના કી સુન્તતોં સિખાઈ જાતી હૈનું નીજ દા'વતે ઇસ્લામી કે હપ્તાવાર સુન્તતોં ભરે ઇજતિમાઅાત મેં શિર્કત, મદની કાફિલોં મેં સફર ઔર મદની ઇન્ઝામાત પર અમલ કી તરગીબ ભી દિલાઈ જાતી હૈ, અય્યામે ઉર્સ મેં સાહિબે મજાર કી ખિદમત મેં ઢેરોં ઢેર ઈસાલે સવાબ કે તહાઇફ પેશ કરતી હૈ નીજ સાહિબે મજાર બુજુર્ગ કે સજ્જાદા નશીન, ખુલફા ઔર મજારાત કે મુતવલ્લી સાહિબાન સે વક્તન ફ વક્તન મુલાકાત કર કે ઉન્હેં દા'વતે ઇસ્લામી કી ખિદમાત, જામિઅાતુલ મદીના વ મદારિસુલ મદીના ઔર બૈરૂને મુલ્ક મેં હોને વાલે મદની કામોં સે આગાહ કરતી હૈ। **અલ્લાહُ عَزَّوجَلَّ دા'** વતે ઇસ્લામી કો દિન દુગની રાત ચુગની તરક્કી અત્તા ફરમાએ। أَمِينٌ بِجَاهِ الْبَيْنِ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ચલ્નો ઉલ્લાસ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

મદની કવમોં મેં હિસ્સા લીજિયે !

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઇયો ! أَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوجَلَّ શૈખે તરીકૃત, અમીરે અહલે સુન્તત ને હમેં એક મદની મક્સદ અત્તા ફરમાયા હૈ કિ મુજ્જે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوجَلَّ લિહાજા અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મદની માહોલ સે વાબસ્તા રહિયે ઔર જૈલી હલ્કે કે 12 મદની કામોં મેં ખૂબ બઢ ચઢ કર હિસ્સા લેને વાલે બન જાઇયે। જૈલી હલ્કે કે 12 મદની કામોં મેં સે એક કામ રોજાના “ચૌક દર્સ” ભી હૈ। બેશક ચૌક દર્સ

तब्लीगे दीन का एक बेहतरीन ज़रीआ है और येह बहुत बा बरकत और फ़ज़ीलत वाला काम है जैसा कि ह़दीसे पाक में है कि बाज़ार में **اعلیٰ حَدِيث** का ज़िक्र करने वाले के लिये हर बाल के बदले **کِیامت** में नूर होगा । (شعب الإيمان، ج ١، ص ٣١٢، حدیث ٥٧٨)

याद रहे ! तिलावते कुरआन, हम्दो सना, मुनाजात व दुआ़
दुरूदो सलाम, ना'त, खुतबा, दर्स, सुन्नतों भरा बयान वगैरा सब
“ज़िक्रुल्लाह” में शामिल हैं। लिहाज़ा हर इस्लामी भाई को चाहिये
कि रोज़ाना कम अज़्य कम 12 मिनट बाज़ार में फैज़ाने सुन्नत का
दर्स दे या सुने। जितनी देर तक दर्स देगा ﷺ اُतनी देर
उसे बाज़ार में अज़ल्लाह ﷺ का जिक्र करने का सवाब मिलेगा।

کیتنے خुش نسیب ہیں وہ اسلامی بارے جو
انپنی جہاں کو نہکی کی دا'ват، سُنْتَوْنَ بَرَے بَيَانَ اُورِ جِنْدِرَوَ
دُرُّدَ مَنْ لَگَاهَ رَخْتَهَ هَيْنَ | آلِ الْحَمْدِ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ چُؤَکَ دَرْسَ مَنْ بَھِيَ اِلَمْبَهَ دَيَنَ
ہی کی باتِنَ سِیَخَارَیَ جَاتَیَ هَيْنَ | آپَ بَھِی رَوْجَانَا چُؤَکَ دَرْسَ دَنَے یَا
سُونَنَے کی نِیَّتَ کَرَ لَیِّجِیَ | اِسَ سَے آپَ کو خُوبِ خُوبِ دَیَنَیَ
ما'لُومَاتَ حَاسِلَ هَوَنَگَیَ اُورِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ سَوَابَ بَھِی مِلَلَگَاَ |
آلِ الْحَمْدِ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ دا'ватِ اسلامی کے مَدَنِیَ مَاهُولَ کی بَرَکَتَ سَے بَعْدَتَ
سَے اسلامی بارے گُناہوں بَرَیِ جِنْدِرَیِ چَوَڈَ کَرَ سُونَتَوْنَ کَے
مُوتَابِکَ جِنْدِرَیِ گُوجَارَنَے والَّے بَنَ رَهَے هَيْنَ | آئِیَہِ اَکَ مَدَنِیَ
بَهَارَ آپَ کے گَوَشَ گُوجَارَ کَرَتا هَوَنَ | چُونَانَچَے،
دُوُشَمَنَے سَهَبَا، مُحِبَّبَے سَهَبَا بَنَ گَیَا

सूबा पंजाब (पाकिस्तान) के रिहाइशी इस्लामी भाई अपनी ज़िन्दगी में आने वाले इन्क़िलाब का तज़किरा कुछ यूँ करते हैं कि **अल्लाह** عَزَّوجَلَّ का करोड़हा करोड़ एहसान कि उस ने मुझे मुसलमान घराने में पैदा किया मगर अफ़सोस ! बद क़िस्मती मेरे आड़े आई और अ़क्ल व खिरद की दहलीज़ पर क़दम रखने से पहले ही मुझे बुरे दोस्तों की सोहबत मूयस्सर आ गई और येही नहीं बल्कि मेरे बोह

दोस्त बुराइयों में मुब्लिम होने के साथ साथ बद अ़कीदा भी थे, येही वजह थी कि उन्होंने मेरे ज़ेहन में बद अ़कीदगी का ज़हर घोल दिया, बे मुरव्वती की इन्तिहा येह थी कि مَعَادٌ عَزِيزٌ جَلٌّ حُمَّامٌ^{عَلَيْهِمُ الرُّضُوان} के मुतअُल्लिक गुस्ताखाना जुम्ले बकने और उन की शान में ज़बाने ता'न दराज करने में ज़रा नहीं लजाते थे, एक मरतबा ब सिलसिलए रोज़गार मेरा पंजाब से बाबुल मदीना (कराची) आना हुवा तो उन्हीं दिनों खुश किस्मती से मेरा गुजर एक ऐसे रास्ते से हुवा जहां मैं चौक पर सफेद लिबास में मलबूस सरों पर सञ्ज सञ्ज इमामे सजाए कुछ इस्लामी भाई मौजूद थे तजस्सुस के हाथों मजबूर हो कर मैं उन के क़रीब गया तो देखा कि उन में से एक इस्लामी भाई “फैज़ाने सुन्नत” नामी किताब थामे दर्स दे रहे हैं और बक़िया तवज्जोह के साथ दर्स सुनने में मसरूफ हैं, दरीं असना एक इस्लामी भाई ने आगे बढ़ कर मुझ से मुसाफ़हा किया और महब्बत के साथ मुझ से दर्स में शिर्कत की दरख़्वास्त की, लिहाज़ा मैं भी दर्स सुनने खड़ा हो गया। इश्के मुस्तफ़ा और अ़ज़मते सहाबा से भरपूर अलफ़ाज़ मेरे कानों में रस घोलने लगे, मेरे दिलो दिमाग़ को ताज़गी मिली और मुझे एहसास होने लगा कि मैं आज तक गुमराही की ज़िन्दगी बसर करता रहा हूं, इस ख़्याल के आते ही मेरी आँखों की वादियों से आँसूओं के चश्मे बहने लगे, खौफ़े खुदा की बदौलत मैं ने अपने तमाम साबिका गुनाहों से तौबा कर ली। **اللَّٰهُ عَزِيزٌ جَلٌّ حُمَّامٌ** की रहमत पे कुरबान कि जिस ने मुझे चौक दर्स की बरकत से दुश्मनाने सहाबा की सफ़ से निकाल कर मुहिब्बाने सहाबा की सफ़ में शामिल फ़रमा दिया। मेरा दिल मज़हबे अहले सुन्नत की हक़क़ानिय्यत की गवाही देने लगा। **اللَّٰهُ عَزِيزٌ جَلٌّ حُمَّامٌ** दा'वते इस्लामी के मदनी माहोल में इस्तिक़ामत अ़ता फ़रमाए। **اللَّٰهُ عَزِيزٌ جَلٌّ حُمَّامٌ** की अमीरे अहले सुन्नत पर रहमत हो और इन के सदके हमारी मग़फिरत हो।

صَلَوَاتُ اللَّٰهِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَامٌ

મીठે મીठે ઇસ્લામી ભાડ્યો ! બયાન કો ઇશ્કિત્તામ કી તરફ લાતે હુવે સુન્તત કી ફુજીલત ઔર ચંદ સુન્તતેં ઔર આદાબ બયાન કરને કી સઅાદત હાસિલ કરતા હું । તાજદારે રિસાલત, શહનશાહે નબુવ્વત, મુસ્તફા જાને રહેમત, શમ્એ બજ્મે હિદાયત, નૌશાએ બજ્મે જન્તત જીની કા ફરમાને જન્તત નિશાન હૈ : જિસ ને મેરી સુન્તત સે મહૃબ્વત કી ઉસ ને મુજ્જ સે મહૃબ્વત કી ઔર જિસ ને મુજ્જ સે મહૃબ્વત કી વોહ જન્તત મેં મેરે સાથ હોગા ।

(رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، جِئْنَا مِنْ حَدِيثِ اَبْوَابِ الْعِلْمِ تِبْرُوت)

સીના તેરી સુન્તત કા મદીના બને આકા

જન્તત મેં પડ્યોસી મુજ્જે તુમ અપના બનાના

“બગ્રાદ કા મુસાફિર” કે બારહ હુર્ખફ કી નિસ્બત સે ઘર મેં આને જાને કે 12 મદ્દની ફૂલ

﴿1﴾ જબ ઘર સે બાહર નિકલેં તો યેહ દુઆ પદ્ધિયે :

عَزَّوَجَلَ كَمْ نَعْلَمُ بِنَامِهِ تَرْجِمَةً : آللَّاٰهُ عَزَّوَجَلَ كَمْ نَعْلَمُ بِنَامِهِ تَرْجِمَةً
સે, મૈં ને આલ્લાહ ઉર્જાલ પર ભરોસા કિયા । આલ્લાહ ઉર્જાલ કે
બિગૈર ન તાકત હૈ ન કુવ્વત । (٥٠٩٥ حદિથ, ج ٢٠, ص ٣٢٠)

ઇસ દુઆ કો પદ્ધને કી બરકત સે સીધી રાહ પર
રહેંગે, આફતોં સે હિફાજત હોગી ઔર **اللَّهُ الصَّمَدُ** ઉર્જાલ કી મદદ
શામિલે હાલ રહેગી ।

﴿2﴾ ઘર મેં દાખિલ હોને કી દુઆ :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسأَلُكَ خَيْرَ الْبَوَالِجَ وَخَيْرَ الْبَخْرَاجِ بِسِمِ اللَّهِ رَبِّجَنَّا وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّنَّا -

(اب્દાવ્દ, ج ٢٠, ص ٣٢٠ હદિથ: ٥٠٩٦)

(તર્જમા : એ આલ્લાહ ! ઉર્જાલ ! મૈં તુજ્હ સે દાખિલ હોને કી ઔર નિકલને કી
ભલાઈ માંગતા હું, આલ્લાહ ઉર્જાલ કે નામ સે હમ (ઘર મેં) દાખિલ હુએ ઔર ઉસી
કે નામ સે બાહર આએ ઔર અપને રબ આલ્લાહ ઉર્જાલ પર હમ ને ભરોસા કિયા)
દુઆ પદ્ધને કે બા'દ ઘર વાલોં કો સલામ કરે ફિર બારગાહે રિસાલત
મેં સલામ અર્જુ કરે ઇસ કે બા'દ સૂરતુલ ઇખ્લાસ શરીફ પઢે ।
રોજી મેં બરકત, ઔર ઘરેલૂ ઝાગડોં સે બચત હોગી ।

﴿3﴾ અપને ઘર મેં આતે જાતે મહારિમ વ મહરિમાત (મસલન માં, બાપ, ભાઈ, બહન, બાળ બચ્ચે વગૈરા) કો સલામ કીજિયે ।

﴿4﴾ **અલ્લાહ** ﷺ કા નામ લિયે બિગૈર મસલન બિસ્મિલ્લાહ કહે બિગૈર જો ઘર મેં દાખિલ હોતા હૈ શૈતાન ભી ઉસ કે સાથ દાખિલ હો જાતા હૈ ।

﴿5﴾ અગર એસે મકાન (ખ્વાહ અપને ખાલી ઘર) મેં જાના હો કિ ઉસ મેં કોઈ ન હો તો યેહ કહિયે : ﴿السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الظَّلِيلِينَ﴾ (યા'ની હમ પર ઔર **અલ્લાહ** ﷺ કે નેક બન્દોં પર સલામ) ફિરિશ્તે ઉસ સલામ કા જવાબ દેંગે । (રડલુસ્તારજ ૧૮૨, ص ૧૮૨) યા ઇસ તરહ કહે : ﴿السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ﴾ (યા'ની યા નબી આપ પર સલામ) ક્યૂંકિ હુજૂરે અકદસ કી રૂહે મુબારક મુસલમાનોં કે ઘરોં મેં તશરીફ ફરમા હોતી હૈ । (બારશ્રિયત હ૱દી ૨، ص ૯૧, شرح الشفاعة للقاضي، ج ૨، ص ૧૧૮)

﴿6﴾ જબ કિસી કે ઘર મેં દાખિલ હોના ચાહેં તો ઇસ તરહ કહિયે : ક્યા મૈં અન્દર આ સકતા હું ?

﴿7﴾ અગર દાખિલે કી ઇજાજત ન મિલે તો બ ખુશી લૌટ જાઇયે, હો સકતા હૈ કિસી મજબૂરી કે તહૂત સાહિબે ખાના ને ઇજાજત ન દી હો ।

﴿8﴾ જબ આપ કે ઘર પર કોઈ દસ્તક દે તો સુન્ત યેહ હૈ કિ પૂછ્યે : કૌન હૈ ? બાહર વાલે કો ચાહિયે કિ અપના નામ બતાએ : મસલન કહે : “મુહમ્મદ ઇલ્યાસ !” નામ બતાને કે બજાએ ઇસ મૌકુઝુ પર “મદીના !”, “મૈં હું !”, “દરવાજા ખોલો” વગૈરા કહના સુન્ત નહીં ।

﴿9﴾ જવાબ મેં નામ બતાને કે બા’દ દરવાજે સે હટ કર ખઢે હોં તાકિ દરવાજા ખુલતે હી ઘર કે અન્દર નજર ન પડે ।

﴿10﴾ કિસી કે ઘર મેં ઝાંકના મમ્નૂઝ હૈ । બા’જ લોગોં કે મકાન કે સામને નીચે કી તરફ દૂસરોં કે મકાનાત હોતે હૈનું લિહાજા બાલકુની વગૈરા સે ઝાંકતે હુએ ઇસ બાત કા ખયાલ રખના ચાહિયે કિ ઉન કે ઘરોં મેં નજર ન પડે ।

﴿11﴾ કિસી કે ઘર જાએં તો વહાં કે ઇન્તિજામાત પર બેજા તન્કીદ ન કીજિયે ઇસ સે ઉસ કી દિલ આજારી હો સકતી હૈ ।

﴿12﴾ વાપસી પર અહલે ખાના કે હક્ક મેં દુઅા ભી કીજિયે ઔર શુક્રિયા ભી અદા કીજિયે ઔર સલામ ભી ઔર હો સકે તો કોઈ સુન્તતોં ભરા રિસાલા વગૈરા ભી તોહૃફતન પેશ કીજિયે ।

તરહ તરહ કી હજારોં સુન્તતોં સીખને કે લિયે મક્તબતુલ મદીના કી મતબૂઝા દો કુતુબ બહારે શરીઅત હિસ્સા 16 (312 સફ્હાત) ની જ 120 સફ્હાત કી કિતાબ “સુન્તતોં ઔર આદાબ” હદિય્યતન હાસિલ કીજિયે ઔર પઢિયે । સુન્તતોં કી તર્બિયત કા એક બેહતરીન જરીઝા દા’વતે ઇસ્લામી કે મદની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્તતોં ભરા સફર ભી હૈ ।

સીખને સુન્તતોં કાફિલે મેં ચલો
હોંગી હલ મુશ્કિલેં કાફિલે મેં ચલો

લૂટને રહેમતેં કાફિલે મેં ચલો
પાઓગે બરકતોં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوٰ عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلُّوٰ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દા’વતે ઝુસ્લામી કે હૃપતાવાર સુન્તતોં ભરે ઝજતિમાઝ
મેં પઢે જાને વાલે 6 દુર્ઘાદે પાક

(1) શબે જુમુઝા કા દુર્ઘદ :

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِنَّ الَّتِي هُوَ الْحَبِيبُ الْعَالِي الْقُدُّرُ الْعَظِيمُ
الجَلَّا وَعَلَى اللَّهِ وَصَحِيْهِ وَسَلِّمْ

બુજુર્ગોં ને ફરમાયા કિ જો શાખ્સ હર શબે જુમુઝા (જુમુઝા ઔર જુમા’રત કી દરમિયાની રાત) ઇસ દુર્ઘદ શરીફ કો પાબન્દી સે કમ અજ કમ એક મરતબા પઢેંગ મૌત કે વક્ત સરકારે મદીના કી જિયારત કરેગા ઔર કુબ્ર મેં દાખિલ હોતે વક્ત ભી, યહાં તક કિ વોહ દેખેગા કિ સરકારે મદીના ઉસે કુબ્ર મેં અપને રહેમત ભરે હાથોં સે ઉતાર રહે હૈનું । (أَفَضُلُ الصَّلواتِ عَلَى سَيِّدِ النَّاسِ ص ١٥ ملخصاً)

(2) તમામ ગુનાહ મુઝાફ : લલَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى إِلَهِ وَسَلِّمْ :

હજરતે સાધ્યિદુના અનસ સે રિવાયત હૈ કિ તાજદારે મદીના ને ફરમાયા : જો શાખ્સ યેહ દુર્ઘદે

પાક પઢ़ે અગર ખડા થા તો બૈઠને સે પહલે ઔર બૈઠા થા તો ખડે હોને સે પહલે ઉસ કે ગુનાહ મુઅફ કર દિયે જાએંગે । (અધ્યાત)

(3) રહમત કે સત્તર દરવાજે

صَلَّى اللَّهُ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ

જો યેહ દુર્ઘટે પાક પઢ़તા હૈ તો ઉસ પર રહમત કે 70 દરવાજે ખોલ દિયે જાતે હોય । (القول البوكيع ص ٢٧٧)

(4) એક હજાર દિન કી નેકિયાં

جَزِيَ اللَّهُ عَنَّا مُحَمَّدًا مَا هُوَ أَهْلُهُ

હજરતે સથિયદુના ઇબને અબ્બાસ રضી الل્હુ અણ ઉન્હાનું સે રિવાયત હૈ કી સરકારે મદીના ને ચَلَّى اللَّهُ عَلَىٰ عَنْهُ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : ઇસ દુર્ઘટે પાક કો પઢને વાલે કે લિયે સત્તર ફિરિશ્ટે એક હજાર દિન તક નેકિયાં લિખતે હોય । (جُمِيع الرَّوَايَاتِ ١٠ ص ٢٥٤ حદિથ ١٧٣٥)

(5) છે લાખ દુર્ઘટ શરીફ કા સવાબ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا لَيْلَةٍ عِلْمَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُلْكُ اللَّهِ

હજરતે અહમદે સાવી બા'જ બુજુર્ગોં સે નકલ કરતે હોય : ઇસ દુર્ઘટ શરીફ કો એક બાર પઢને સે છે લાખ દુર્ઘટ શરીફ પઢને કા સવાબ હાસિલ હોતા હૈ । (أفضل الصَّلَواتِ عَلَى سَيِّدِ السَّادَاتِ ص ١٤٩)

(6) કુર્બે મુસ્તફા

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ كَيْا تُحِبُّ وَتَرْضَى لَهُ

એક દિન એક શાખ્સ આયા તો હુજૂરે અન્વર ને ઉસે અપને ઔર સિદ્દીકે અકબર કે દરમિયાન બિઠા લિયા । ઇસ સે સહાબાએ કિરામ રضી الل્હુ અણ ઉન્હું કો તબ્જુબ હુવા કી યેહ કૌન જી મર્તબા હૈ ! જબ વોહ ચલા ગયા તો સરકાર ને ફરમાયા : યેહ જબ મુજ્ઝ પર દુર્ઘટે પાક પઢતા હૈ તો યું પઢતા હૈ । (القول البوكيع ص ١٢٥)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ عَلَىٰ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ